

TELEGRAFUL ROMÂN.

Are Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:

Administrațiunea tipografiei arhiepiscopale Sibiu, strada Măcelarilor 47,
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 37.
Epistole nefrancoate se refuză. — Articuli nepublici nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rîndul cu literă armonioasă — și timbru de 30 cr. pentru fiecare publicare.

Revista politică.

Sibiu, în 9 Mai.

Politica esteroară privită prin prisme maghiare se înfățișază amenințătoare și pentru „patrioți” înșufătoare de grigi! Înfașisarea aceasta ni se pare, că reprezintă altceva și nu ceea ce arată. Căutând mai aduce la evenimentele ni s'ar părè, că în lăuntru se pregătesc ceva, ce face pe compatrioții noștri să aibă temeri.

Comitetul central al tragerei la semn federală din Austria, ne spune „Resboiul”, adresează următoarea invitare călduroasă către trăgătorii din România, ca să ia parte la serbarea aniversării sale, care va fi o serbare strălucită internațională:

Tirailori Români! „Societatea de tir din Austria serbează în zilele dela 18 până la 25 Iulie a. c. cu prima dare la țintă a asociațiunilor de tir austriace, aniversarea fundării sale în vechia urbe danubiană (în Viena). Intocmai ca pe tirailorii tuturor națiunilor strine prin legături de amicitie, vă salutăm și pe voi, vecini ai imperiului nostru, cu toată cordialitatea, și vă invităm a participa la această serbare.

„Gloria armelor voastre este splendidă și bine meritată; dafine ocaziune să o admirăm în această luptă pacifică, ce o mijlocim tirailorilor, și noi ne vom bucura de victoriile ce le veți reurta.

„Tirailori Români! Puneți la probă ospitalitatea vecinilor voștri și vă veți încredința, că vă vom primi și saluta ca oaspeți și vecini iubii, cu cea mai vie bucurie.”

Pentru comitetul redacțiunii: Iohannes Nordmann.

Pentru comitetul central: Dr. Ed. Kopp, Președinte. Contele Hanns Wilczek, primul vice-președinte. Nicolau Dumba, al doilea vice-președinte.

Sinodul arhiepiscopescan.

Sibiu 9 Mai.

Sinodul nostru arhiepiscopescan a ajuns la XVIII și doar la cea din urmă ședință din sesiunea actuală. În cea de Mercuri seara s'a desbătut raportul secțiunii scolastice din consistoriu. Raportul ne dă preste tot dovadă de un progres destul de frumos în asemănare cu impregiurările, în care trăim. Preste 60 % din copii de școală și umblă la școală. — Astăzi s'a ales asessor în sen. scol. protopresbiterul I. Gall eară în comisiunea generală Adm. prot. D. Tamaș și Leményi. După aceste a urmat și urmează încă raportul comisiunii finanțare.

Sedința IX (5/17 Maiu).

Se cetește protocolul ședinței premergătoare și se autentice.

Președintele prezentează următoarele esitate:

a) Rugarea locuitorilor din Albac pentru al 2-lea preot.

b) Rugarea preotului Luca Botean pentru un ajutoriu de 100 fl. pe scama școlaei;

c) Rugarea parohului din Draos Ioan Iosif pentru un ajutoriu bănesc.

d) Rugarea comitetului parohial din Gușterița pentru un ajutoriu de 2000 fl. pe sâma clădirii biserice. (Se transpun comisiunii petiționare.

Urmează la ordinea zilei raportul comisiunii organizatoare asupra raportului general al consistoriului în ședința plenară.

De oarec înșe se constată, că raportul acestei comisiuni nu întrunesc condițiunile prescise de regulamentul afacerilor interne. — Se amână raportarea pe altă ședință.

Urmează la ordinea zilei raportul comisiunii bisericești asupra raportului consistoriului ca senat bisericesc. Raportul Andrei Ghidiu propune a se lua în general raportul spre știință.

Deput. P. Cosma constată în general un progres la consistior în purtarea afacerilor, înșe nu poate trece cu vederea defectul, că diferite senatate ale consistoriului, par a nu scî unele de altele în lucrarea lor, obvenind lucruri, cari în două senatate diferite se resoală în mod diferit (?). De altcun pentruca sinodul să fie în pozițiunea de a cunoaște mai bine activitatea consistoriului, ar dori ca pe viitoriu să se tipă-

rească de timpuriu și să se distribuie între deputații rapoartele consistoriului. Cu aceste observări generale prestece raportul de basă pentru desbateră specială.

Întrând în desbateră specială a raportului consistorial, raportorul arată că

Consistoriul ca senat bisericesc a ținut în decursul anului trecut 39 ședințe în cari pe basa consultărilor urmate a resolvi 1445 piese întrate în raionul deliberațiunilor sale și numai o singură cauză matrimonială și alta disciplinară are în restanța cu finea anului.

Se ia spre știință cu adausul făcut de deputatul Dr. St. Păcurariu, ca pe viitoriu să se înșeme și restanțele din alți ani înșemnându-se totodată și din ce motiv cauzele respective nu s'au resolvi sau în ce stadiu se află resolvierea lor. Ear că pentru ținerea ședințelor se îndrumă consistoriul a observa cele prescise de regulamentul afacerilor interne ale consistoriului, având a arăta în raportul seu anual când și din ce cauze nu s'au putut țin ședințele.

Același raportor arată mai departe, că din raportul consistoriului nu se poate cunoaște starea clerului și poporului din întreaga arhiepiscopie, deși s'a asternut un conspect general pe baza protocolelor parohiale și ppresbiterale, de oarec datele sumare din acel conspect sînt mai toate greșite și de oarec din partea oficiului protopresbiteral al Heghigului datele cerute statistice nici după repetite recereri nu s'au asternut. Deci propune și sinodul decide: a se restitu consistoriului conspectele spre emendare, cu aceea, că în raport să se facă evident: câți preoți au murit în decursul anului, câți s'au hirotonit, câți au trecut dela biserica noastră la alte biserici și că în numărul preoților să se înducă și gremiul consistorial. Conspectul astfel emendat să se astearnă sinodului în alăturare cu cel din anul 1880.

În ceea ce privește neglijența oficiului ppresbiteral al Heghigului, sinodul cu părere de rău ia act despre neglijența respectivului administrator ppeș și înșarcinează pre-consistoriu a'l provoca ca în termenul cel mai scurt să astearnă datele cerute, ear în cas de neîmplinire să aplice rigoroarea legii.

Cu privire la consemnarea tabelară despre actele întrate preste tot și resolviute în decursul anului, despre cele rămase în restanță, și despre numărul de piese resolviute de referenți deosebitelor senatate — din motivul, că unele piese apar ca referate de două ori, ear pe de altă parte din motiv că nu se vede din conspect, dacă toate piesele amintite aparțin deliberațiunii senatului bi-

sericesc, propune și șinodul decide că: pe viitoriu să se facă evident câte piese a primit fie-care senat, și fie-care referent câte a resolviut.

În legătură cu cele amintite în raportul comisiunii bisericești, la acest punct deput. P. Cosma ar dori, ca pe viitoriu să nu se mai prezenteze dela fie-care senat raport special, ci numai un raport general, care să cuprindă activitatea tuturor senatelor.

După unele deslușiri date de preșidiu și de deput. archimandrit N. Popea, cari arată imposibilitatea osecutării dorinței lui P. Cosma — Sinodul decide a se susține oboiceii de până acum.

Cu privire la conspectul despre procesele divorțiale din a. 1879, din care se vede, că au intrat 135 piese și au înceasat 1087 fl. 50 cr. ca tacee pentru reviziunea proceselor matrimoniale comisiunea propune și sinodul decide: ca, pe viitoriu să se șmeze în conspect piesele resolviute cu desființarea matrimonialului, cele cu nimicirea procesului, cele apelate și neapellate precum și restanțele întrate din anul premergător, în fine piesele înapoiate spre întregire. *) Mai departe aceste date să se înșeme după protopresbiterate spre a se vedè în cari părți se încaminează mai multe și în cari mai puțin procese matrimoniale. Amandamentul deputatului Dr. St. Păcurariu făcut la propunerea comisiunii, că adecă tasele de reviziune în procesele matrimoniale să nu se mai ridice, — Sinodul primesc, adoptă înșe propunerea deput. G. Dănilă; „ca să se învite venerabilul consistoriu a studia cauza înmulțirii numărului divorțurilor și apoi să raporteze la sesiunea viitoare despre cele ce a făcut pentru delăturarea acestui rău, și despre cele ce ar mai afla de lipsă a se face în acest obiect.

Consemnarea stipendiilor cu stipendiul de stat de câte 500 fl. din care se vede că cei 4 stipendiști și anume: Poiru Rocaș și Mateiu Voilean; cel dintăiu student dela facultatea juridică din Pesta, ear cel din urmă la cea din Viena, apoi Vasilie Dămean și Dionisie Făgărășan studenți la facultatea filosofică din Viena — s'au legitimat despre sporiul făcut în sesterul ultim. — Se ia spre știință.

Din incuvierea celor amintite sub p. 5, dep. Dr. St. Păcurariu face propunerea: Consistoriul arhiepiscopescan se avizeze pe acei tineri, cari voiesc a trage stipendiile ce sînt destinate pentru teologi, să se acomodeze cu studiile lor de juristi legilor patriei.

Deput. E. Macolariu șprinesce această propunere cât pentru juristi, ear cât

*) Noi scim că aceste toate sînt.

R.

FOIȚA.

Archiepiscopul și Metropolitul

ANDREIU BARON de ȘAGUNA.

de Nicolau Popea.

(Dare de seamă de I. Slavici).

(Înceiere).

Părintele Nicolae Popea, vicarul bisericii organizate de Șaguna, nu putea dar să-l înfățișeze pe înțeleptul organizator ca pe un om politic, nici ca pe un om, care a săvârșit lucruri de mare folos pentru neamul românesc, căci ar fi spus un neadevăr, și ar fi pus în primejdie biserica din nou aședată.

Vrăjmașii poporului românesc, ba chiar și unii dintre Români, fie cu bună credință, fie cu precugetare dămănească, au susținut adeseori că Șaguna a organizat biserica în Ardeal astfel, precum este organizată, ca să-și creeze nisele colegii electorale pentru o eventuală acțiune politică: cu alte cuvinte, — că Șaguna a abusat

de poziția sa archiepiscopescă în folosul unor scopuri politice.

Apoi nu este așa. Acela, care a organizat biserica astfel, ca ea să poată aduce foloase mari societății, ca societate, nu a lăsat cu limbă de moarte, ca numai creștinii Români din Ardeal să păstreze această organizație: el a lucrat pentru binele societății. Această organizație bisericească, aducând roade binecuvântate Românilor ortodocși de preste Carpați, nu este și nici nu poate să fie primejdiașă nici pentru statul maghiar, nici pentru biserica gr. catolică, nici pentru ori ce altă întrunire de oameni aședată pe nisele base mai bune ori cel puțin tot atât de bune ca și acele, pe care este aședată legătura între Români ortodocși de preste Carpați. Metropolitul Șaguna nu a voit să se aducă Românilor foloase cu paguba altor popoare: pacinică conviețuire, iubirea între oameni, măsura dreaptă au fost gândurile urmărde densul cu aceste gânduri le-a lăsat drept moștenire tuturor celor ce voiesc să le primească.

Părintele Popea trebuia dar să ne vorbească despre viața politică a lui

Șaguna ca despre o parte secundară a vieții lui și îndeobște să se pronunțe cu destulă rezervă spre a nu atinge susceptibilități — la urma urmelor neîntemeiate.

Oamenii politici Români care s'au depărtat de Șaguna, nu trebuie să se supere, căci nimeni nu se îndoiesc, că numai zelul prea mare pentru binele Românilor i-a împins la pașii greșiți ce au făcut și nimeni nu pune la îndoaială partea de merite ce li se cuvine cât pentru timpul, în care au lucrat împreună cu Șaguna.

Maghiarii nu trebuie să se supere, pentrucă ceea ce a făcut Șaguna pentru desvoltarea firească a Românilor nu este spre paguba, ci spre fosul Ungariei și a întregii monarchii.

Români gr. catolici, în sfârșit, nu trebuie să se supere, căci noi toți, care judecăm cu inimă curată șcim prea bine, că neînțelegerile între Români ortodocși și cei uniți cu Roma nu au pornit din mijlocul nostru, ci au fost provocate în mod artificial, că până astăzi nu este încă nici o deosebire în conștiința noastră religioasă și că despărțirea nu e decât în apa-

rență. Le șcim aceste și suntem tari în credința, că astăzi, când sentimentul național e atât de puternic, nu ne vom depărta, ci ne vom apropia mai mult și tot mai mult unii de alți, căci Români șntem cu toții și numai împreună ne vom pute desvolta.

Nimeni nu trebuie să se supere, pentrucă ori ce supărare s'ar descărca asupra bisericii și ar jigni desvoltarea ei în sensul prevedut de Șaguna.

Părintele Popea se mărginesc dar a lămurii pe 25 coale de tipar faptele petrecute în viața lui Șaguna și ne înfățișază întreaga lui viață publică. Având înșe înaintea noastră opera unui om conștiințos, care mai bucuros tace, decât să spună un lucru, pe care îl șcie ori îl crede, dar nu-l poate lămurii îndestul, putem să aflăm noi înșine importanța faptelor și să tragem cuvintele concludiuni din ele. Abstracție făcând de la capitolul II. (pg. 6—18), pe care mulți îl vor găsi slab, Cartea Părintelui Popea cere să fie pusă în rîndul antăiului al micei noastre biblioteci naționale.

Trebuie numai să dăm expresie părerii de rău ce ne cuprinde, când

pentru cei ce studiază teologia sau dreptul canonic, ar dori ca consistoriul să îndrumeze pe respectivii stipendiști a asculta numele studiilor și la universități ca cele din Petersburg, Atena sau Cernași.

Deput. A. Trombițaș e de părere ca acelor stipendiști, cari voiesc să se pregătească pentru cariera de avocat sau funcționar, să li se recomande a studia la universități din patrie, ear celor ce se pregătesc pentru a face servii bisericești să se lase voie liberă a studia acolo unde vor afla ei mai consult pentru câștigarea de cunoștințe științifice temeinice.

Pentru libertatea aceasta a stipendiștilor pledează și deput. Ioan Popoa, care arată, că chiar studenții dela universitățile aminate de deputatul E. Macelar, fiind a se califica pe deplin științifice în cariera lor, aleargă la universitățile germane.

Deput. N. Cristea din aceleași motive este contra restricțiilor intenționate și cu deosebire ce privește universitățile rusești, densus nici decum nu ar voi, ca tinerii noștri să se crească în principile ce predominază viața bisericească rusească.

Deput. P. Cosma părăsescă că pentru stipendiștii jurii părerea lui Păcurariu, ear cât pentru cei teologi părerea lui Macelar. Pe de altă parte însă ar dori ca stipendiile menite pentru jurii, să nu se dea la teologi, ear celor ce sânt teologi să nu li se dea stipendii ca se studiază drepturile, ca nu astfel să se dea ocaziune tinerilor creștini din mijloacele arhiepiscopale, să apuce în urmă pe alte cariere și să nu facă servii bisericești.

După ce deput. A. Trombițaș recomandă încă odată părerea sa pentru ne-restringerea în nici o privință a stipendiștilor, și și exprimă dorința, că tinerii ce și au terminat studiile universitare să fie și aplicați în servii bisericești, ear nu să se lase cu anii fără nici o aplicare.

Sinodul decide: Elevii teologi, cari obțin stipendii din ajutorul de stat să nu se restringă în nici o privință a studiilor mai înalte.

Consemnarea despre tacele și prestațiunile intrate la consistoriul arhiepiscopale ca senat bisericești în anul 1879 și anume tace de reviziune a proceselor matrimoniale 1087 fl. 50 cr. tacele dela esamenele de calificare 560 fl. — canoane și pedepse 65 fl. —

Suma 1712 fl. 50 cr.

Se iau spre știință.

Se arată că, cu începutul an. scol. 1879/80 s'a pus în lucrare regulamentul seminarial în toată estinderea sa, însemnându-se toți elevii din amândouă desprătmintele.

De asemenea se arată că, consistoriul a emis o comisiune din toate 3 senatele spre a cerceta cu deamănuntul seminarul Andreian. Din raportul acestei comisiuni consistoriul s'a încredințat, că însușețea de față nu e de ajuns pentru a susține curățenia necesară, de asemenea că elevii sânt prea înalți, ear cât privește învățământul s'a constatat, că intrucțiunea este mulțumitoare și se face conform planului de învățământ. Cât pentru studiul pastoral s'a observat, că profesorul de studii pastoral nu

vedem cât de puține deslușiri ne-a putut da Părintele Popoa asupra vieții private și mai ales asupra tineretelor Metropolitului Andreiu.

Șaguna a organizat biserica română din Ardeal, a fost, așașicând, întemeietorul literaturii noastre bisericești, el a lăsat în mijlocul nostru o deosebită concepție a religiei creștinești, și așa este în interesul nostru și a urmașilor noștri, ca viața lui întreagă să fie cunoscută.

Ar fi deci de dorit, ca încă acum, câte vreme vor fi mai trăind poate unii dintre aceia, care la Mișcolț, la Pesta și la Carlovți au petrecut de împreună cu densus, să se adune informațiuni despre viața lui, eară cât pentru timpul Archiepiscopiei sale, să i se lămurească și viața privată cu o mai deosebită băgare de samă.

Publicând un premiu pentru cea mai bună biografie a Metropolitului Andreiu, Consistoriul arhiepiscopale din Sibiu și-a câștigat un merit mare: va adăuga mult la acest merit, dacă va lua măsuri pentru adunarea datelor privitoare la viața acelu, pe care astăzi chiar creștinii ortodocși din Ardeal îl socotesc între sfinți.

Ioan Slavici.

se fine de instrucțiunea dată de consistor, folosind deodată 3 manuale și încă și manuscrise, ear că în cancelaria directorului lipsește unele protocoale. Totodată se arată dispozițiile făcute de consistor pentru delaturarea defectelor. Din același raport se vede, că pându-se în lucrare regulamentul cu privire la înscrieri și primiri în institut în cursul I clerical s'au înscris numai 8 tineri, ear în cel I pedagogic 3, un număr, care nu poate satisface cerințele arhiepiscopale. Deodată cu aceste s'au alăturat un proiect de conclud pentru împlinirea lipselor aflate și constatate; la propunerea comisiunii sinodul hotărăște:

a) Raportul comisiunii consistoriale esime pentru inspecțiunea seminarului se ia spre știință cu adausul, că în raportul său consistoriul cu privire la seminarul a înțeles că satisface concludului sinodul din 14/26 Aprilie 1879 Nr. 83 II p. 2, în care se îndrumă a arăta, căți profesori definitivi și suplenți sânt aplicați, căți au depus esamenul de calificare, cu cât s'a sporit biblioteca, cu ce opuri și alte mijloace de învățământ s'a înaușit institutul.

b) În ce privește defectele arătate de comisiunea generală în raportul ei, crede că în conformitate cu §. 75 din regulamentul seminarial, dacă spiritulului însuși nu poate purta inspecțiunea, să se institue un inspector special cu remunerațiunea provăduță în §. 75 din acel regulament și căruia să i se pună la dispoziție servitorii după trebuință, ca directorul amesurat citatului §. încât numai se poate să aibă locuința în seminarul spre a purta inspecțiunea supremă.

c) Apoi că după sfârșitul anului școl. având consistoriul să se pună în conțelegere cu un arhitect spre a afla un mod rațional pentru lărgirea încăperilor în institut, spre care scop se ia în combinațiune și casa vecină Nr. 26, și în sfârșit:

d) Că pentru seminarul să se facă profețiile cele de lipsă pentru facerea unei sale mai spațioase. După unele deslușiri date de presidiu în privința inspectorului, care coincide după regulamentul cu spiritualul, funcțiune, care are din diferite cauze nu a putut fi ocupată definitiv, sinodul la propunerea deput. Dr. St. Păcurariu decide, ca cu privire la inspector să se îndrumă consistoriul a împlini cele prescrie în regulamentul, ear cât pentru lărgirea seminarului, consistoriul să îngrijească, ca localitățile seminariale să se adapteze corespunzător scopului, având a prezenta la sesiunea viitoare un proiect de spese și un plan pentru facerea unei sale mai mari în seminarul. Cu privire la proiectul de conclud al consistoriului cu privire la primirea clericilor în institutul Andreian, comisiunea propune următoarea formulare:

1) Dispozițiunile transitorice din §. 79 al regulamentului seminarial se estind mai departe pe un period de 3 ani, începând cu 1880/81.

2) Consistoriul se autorizează, ca la parochiile de clasa III. în lipsă de alți concurenți deplin calificați după prescrieștele regulamentului, să poată admite la profeție și elevi, cari au absolvat cursul pedagogic și au fost cel puțin 5 ani învățători cu succes notorie bun și cu purtări morale laudabile. Spre acest scop §. 5 din regulamentul Nr. 1 în loc de mărturisirea ortodocșă, (care cuprinde dogmatica și morală) se va propune în semestrul I. dogmatica și în semestrul II. morală. §. 6 Nr. 1 în loc de repetiție penselor din cursurile premergătoare 2 oare pe săptămână se va propune pastoralul și dreptul canonic împreună cu metodică specială a învățământului religiei în scoalele primare, 3 oare pe săptămână. În urma acestora §. 80 din regulam. seminarial se suspendează.

3. Consistoriul se autorizează: la casurile de paupertate constatate să poată permite plățirea tacei pentru internat și în 4 rate aplicative, ear cei cu esamenul de maturitate și notorie săraci să fie primiți gratuit în internat. Sinodul primesc pt. 1. din propunerea comisiunii; pt. 2 din propunerea comisiunii la deslușirile date de presidiu îndreptate în contra sistemului de admitere a preparațiilor la profeție, sinodul respinge partea propunerii ce privește admiterea la profeție a preparațiilor, dar se declară învoit, ca în cursul teologic să fie primiți și preparații, cari au absolvat cursul pedagogic cu succes foarte bun. p. 3 din propunerea comisiunii, sinodul îl primesc cu aceea, ca tacele de internat de 60 fl. ale elevilor institutului Andreian să se plătească în 2 rate. Sediința proxima să anunță pe după ameași la 6 oare. La ordine continuarea raportului comisiunii bisericești.

Sediința se încheie la 2 oare după ameași.

Sediința X (5/17 Maiu).

Sediința se deschide la 6 oare după ameași. Protocolul sediinței a IX nefiind redigat, autentificarea lui se amână pe sediința proxima.

Presidiul prezentează rugarea lui Georgiu Barboși din Baia, prin care cere ca

din fundațiunea „Sofia Barboși“, născută Medrea, să se împartă la copii săraci dela școala din Baia cărți școlare și anume: abecedar de Z. Boiu, istoria biblică și gramatică partea I de N. Miheljan. — Se transpune comisiunii petiționare.

Deputatul Simeon Popescu face următoarea propunere:

„Considerând, că dela studiarea suficientă a proiectelor de regulament și referadelor consistoriale prezentate sinodului spre pertractare, atârână atât maturitatea hotărârilor, cât și crățunea considerabilă în timp, considerând că spre studiarea acestor proiecte și raporte se recere timp și considerând, că deputații sub decursul sesiunii în timpul afară de sediințe sânt ocupați prin comisiuni, și așa nu dispun de timpul recerut pentru studiarea acestor proiecte și raporte, Consistoriul se însărețează, ca cel puțin cu 2 săptămâni înainte de deschiderea sesiunii sinodale să comunice fiecărui deputat proiectele de regulament și rapoartele consistoriale generale, ce ar fi să se pertracteze în sesiunea sinodală respectivă. — Se transpune comisiunii pentru propuneri.

Tot același deputat face următoarea propunere:

„Considerând, că în urma concludului venerabil. sinod archid. adus în sediința de astăzi Nr. prot. 79 pt 2 pe viitorul se vor primi în secțiunea teologică a institutului Andreian și elevi, cari au absolvat numai I—IV clase gimnasiale; considerând, că planul de învățământ din regulamentul seminarial, în interesul științei și a nimbului a acestui institut are în vedere — la secțiunea teologică — elevii pregătiți ca pentru academie; considerând însă, că elevii cari în urma concludului citat al ven. sinod archid. vor fi primiți în secțiunea teologică fără pregătire recerută, nu vor fi în stare a urmări pe profesor, carele se va acomoda prescriștele regulamentului în vigoare — Consistoriul arhiepiscopale se însărețează a elabora un proiect de modificare a planului de învățământ în secțiunea teologică a institutului Andreian și a' asterne precusimul sinod.

Propunătorii cere totodată a se privi această propunere de urgență și a se pune la ordine dălei. Cererea de urgență se primește și propunerea aceasta se va pune la ordine dălei.

La ordinea dălei este continuarea raportului comisiunii bisericești asupra raportului consistoriului arhiepiscopale prin raportul Andreiu Ghidu.

Se ceteșe punctul VIII din acest raport, despre trecerile religioare dela biserica noastră la alta biserică și viceversa, și apoi propunerea comisiunii: a se lua pașii de lipsă în privința aceasta la regim.

Deput. A. Trombițaș e de părere, că întrevinerea regim în această afacere între împregiurările de astăzi nu are nici un înțeles, propune a se sterge partea a 2 a a propunerii comisiunii, să se primească numai partea întâia.

Deput. Bran de Lemeni arată, că cel mult contra abuzurilor neieritate prin lege comise din partea gr. cat. s'ar putte apela la regim, cari însă ne sânt necunoscute.

Presidiul constată, că ici colea s'au comis abuzuri neieritate prin lege, cari în parte sânt cunoscute și s'au și făcut pașii necesari pentru întempnarea lor.

Deputatul P. Cosma susține, că este un cas concret, carele ar trebui luat spre știință.

Dr. St. Păcurariu arată, că în cas de abuzuri e necesar a se recurge la regim, dar e de părere, că mai de mare efect ar fi visitațiunea canonică prin acele locuri din viața Escelenței Sale a Pătr. Metropolit Miron Romanul.

Deput. N. Popoa descoperă, că consistoriul și-a făcut detoria în privința aceasta și numai pentru aceea aduce această împregiurare la cunoștința sinodului, căci ici colea s'a întrebuițat și mijloace neieritate prin lege.

Pundu-se la vot se primește propunerea comisiunii în următorul mod:

Punct VIII din raportul consistoriului privitoriu la trecerile religioare dela biserica noastră la alte biserici și viceversa se ia spre știință, și consistoriul se îndrumă să ca pentru delaturarea de abuzuri, ce s'ar ivi în această privință se facă pașii necesari la organele statului, ear Escelența Sa este rugat a întreprinde după puință visitațiuni canonice în acele părți, unde s'au escat conturbări religioare.

Punct IX referitoriu la susținerea disciplinei în profeșii și în personalul bisericeșt preste tot precum și referitoriu la moralitatea poporului se ia spre plăcută cunoștință.

Punct X despre finerea esamenelor de calificare cu candidații de profeție — se ia spre știință.

Punct XI asupra arondării protopresbiteratelor, fiindcă în obiectul acesta este a-

sternut raport separat, se va decide la pertractarea acestui obiect.

Punct XII. În privința parochiilor vacante, raportul consistoriului se ia spre știință, cu aceea ca pe venitorul să se compună conspectul despre parochiile vacante după protopresbiterate, mai adăugând încă o rubrică, în carele să se inducă datul vacanșei, de câte ori și când s'a încercat înțregirea.

La punct XIII făcându-se propunerea din partea a 5 membri sinodali, să se prefacă sediința publică în sediință confidențială — Se primește.

După redeschiderea sediinței deput. Dr. St. Păcurariu face propunerea ca pe venitorul ajutorul de stat despre carele tractează punct XIII să se mai împartă numai la profeși esteri săraci amesurat destinațiunei acestui ajutoriu. Comisiunea primește această propunere de a sa.

Presidiul pune întrebarea, dacă voiesce a se pertracta laolaltă aceste 2 propuneri, adică una a comisiunii și alta a deput. Dr. St. Păcurariu, cari în sens sânt asemenea, în urma cărei întrebări sinodul declară, că voiesce a se pertracta laolaltă aceste 2 propuneri.

Deput. Z. Boiu e de părere a se lua numai simplu spre știință propunerea comisiunii.

Deput. N. Cristea susține, că nu sinodul e competent a decide, cum are a se împărți ajutorul de stat. Aceasta este normată chiar în rescriptul prea înalt reg. În această privință prin urmare e contra propunerii deputatului Dr. St. Păcurariu.

Deput. Patiaș propune a se adauge, că recomandările ce s'au făcut până acum numai prin ppii respectivi pe venitorul să se facă în conțelegere cu scaunul protopresbiteral.

Presidiul arată că de oarece și până acum cauza împărțirii ajutorului de stat a fost concreduță consistoriului și nu scie a se fi întâmplat vre-un abuz cu aceasta e de părere a concrede și pe venitorul această afacere consistoriului.

Deput. Dr. Păcurariu având cuvântul din urmă ca propunătoriu, recomandă propunerea sa spre primire.

Pundu-se la vot, se primește propunerea comisiunii în următorul mod: Raportul consistoriului arhiepiscopale despre împărțirea ajutorului de stat — după deslușirile date de presidiu se ia spre știință.

Punct XIV referitoriu la ajutorarea comunelor bisericești serace din fondul de 30,000 fl. pentru îmbunătățirea dotațiunii profeșilor se ia spre știință cu aceea, ca pe venitorul să se astearnă un conspect din care să se vadă parochiile împărțite de acest ajutoriu precum și cantul pământului cumpărat, împreună cu estraul cărților fundale. Ear ce privește petițiunea comunei bisericești din M. Oșorhei pentru cumpărarea de pământuri ca porțiune canonică spre îmbunătățirea dotațiunii parochiului și protopresbiterului local, aceeași petițiune se transpune consistoriului spre luare în considerare în neș cu hotărârile sinodale din 1877 Nr. 79. În fine rugarea protopresbiterului actual din M. Oșorhei Parteniu Trombițaș pentru un ajutoriu se încuviințează, completându-se ajutoriu, cel ear acum din fondul de 30,000 fl. dela 105 fl. până la 200 fl.

În fine punct XV despre întroducerea în Arhiepiscopie dela 1. Ianuarie a. c. a regulamentului pentru procedura judecătorească în cause matrimoniale votat de congresul național bisericeșt din anul 1878 — se ia spre știință.

Sediința proxima se anunță pe mâine la 9 oare a. m.

La ordinea dălei rapoartele comisiunilor.

Sediința se încheie la 9 1/2 oare seara.

Cercetări critice.

(La responsul preotului Mihai Sturza din Nri 147—152 al „Telegrafului Român“ an. tr.)

(I Urmare).

II.

Doctrină și canoane.

În articoliu pentru a doua cășatorie a profeșilor, dl Sturza luase punctul de mănecare, în s. scriptură, cuvintele apostolului Pavel: „preotul trebuie să fie bărbat al unei muierii“, și pentru a raporta cuvintele aceste la a doua cășatorie a profeșilor, dsa le interpretează în sensul, că profeșilor să împune cășatoria în mod imperativ, încât, vrând nevrend, preotul

în continuu trebuie să fie insurat.)* În fața acestei interpretări arbitrare, opusă interpretărilor existente în biserică noastră relativ la cuvintele apostolului despre căsătoria preoților, am dă în general, că decătoari se nasce vre o cestiune doctrinală în creștinism sau indoieli în privința sensului cutărui loc din s. scriptură, noi trebuie să apelăm la activitatea bisericeii, să vedem interpretarea colectivă, ce ni o presentă mărturisirea ei constantă și universală în privința locului dubios, și în cazul concret, să vedem care e doctrina bisericeii ortodoxe relativ la căsătoria preoților. Și când i-am arătat, că în biserica ortodoxă, prohibirea căsătoriei de a doua la preoți este o doctrină transmisă de apostoli, și interpretarea autentică a cuvintelor apostolului: „preotul trebuie să fie bărbat al unei muierii“, dl Sturza reflectă simplu și scurt, că prohibirea căsătoriei a doua la preoți nu e doctrină, e numai un codice de lege! La această obiecțiune superficială, prin care dl Sturza credea să își justifice direcțiunea sa, relativ la căsătoria a doua a preoților am răspuns, că dea nu ne înțelege cuvântul „doctrină“ și aplecarea lui practică; căci doctrină numim în genere ori ce principii religioase filosofice sau de drept etc. Astfel avem o doctrină a religiei, o doctrină filosofică și o doctrină a dreptului etc. În special numim doctrină în creștinism învățământul bisericeii atât cel dogmatic, cât și cel privitoriu la constituțiune, cult și disciplină“.

Vine acum dl Sturza, și în scopul de a retrănge definițiunea doctrinei dată de mine, dă: „După cum definează dl M. doctrina în general are să cuprindă în sine toate regulile din lume. Așa că mai pe urmă și instinctul animalelor va să fie o doctrină“. Ce fel de Sturza? La data „principiul“ cu „instinctul“ este tot una? Eu am vorbit de principii cult, instituțiune și disciplină, și dela aceste data conchiți la instinct? Negreșit dacă înaintea dăte „instinctul animalelor“ încă e principii, atunci caută să recunoști un fel de doctrină și chiar în noțiunea instinctului. „Eu sciu, continuă dl Sturza, și cred, că și alții cari au cetit opuri de filosofie, și au ascultat prelegeri mai înguste din ea ca mine, că filosofia are principii, pe care apoi dl M. le poate numi doctrină dacă vrea. Așa! Dar de unde atăta descendente? „Filosofia are principii, pe care dl M. le poate numi doctrină dacă vrea?“ Așa dar mai sunt și altele de doctrine, afară de doctrina religiei creștine, ne spune acum dl Sturza. Cu toate acestea să încearcă ca să raporte conceptul „doctrină“ în mod exclusiv și limitele revelațiunii divine. Doctrina dăce dl S. este sinonimă cu credința creștină, dogmatică și simbolisată pe basa santei scripturi“.

Credința creștină dogmatizată și simbolisată, de S se numește cu un termen specific: dogmă și simbolul al credinței; ea este numai o specie din doctrina creștină aceea ce se numește doctrina dogmelor. Apoi biserica ortodoxă afară de doctrina dogmelor sau a credinței, ea mai are o doctrină a moralei, doctrină privitoare la cult și o doctrină referitoare la disciplină. Aceasta trebuia să o știe dl Sturza, fără ca să i spun eu. Avem chiar opere teologice, care sub titlul „doctrină“ tractează întreg învățământul bisericeii ortodoxe, atât partea dogmatică, cât și morală, disciplina și cultul bisericeii; astfel e d. e. opera eruditului teolog W. Guetée, doctor în teologie a bisericeii ortodoxe de Rusia, intitulată: „Exposition dela doctrine de l'eglise catholique orthodoxe“.

În scopul de a slăbi definițiunea doctrinei dată de mine, dnul Sturza vrea să descopere în ea contradicțiuni chiar cu sila. Din cuvintele mele: „doctrină numim în genere ori ce principii religioase, filosofice sau de drept“ și „creștinismul este o doctrină revelată de Isus Christos“ dă trage următoarea concluziune neloică: Așa dară dl Mangra dăce odată că doctrina e: „principii religioase“ și după aceea arăși că e: revelațiune de Isus Christos“. Aici mai întâiu trebuie să protestez în contra schimbării arbitrare ce o face dl Sturza în raportul făcut de mine între conceptul „doctrină“ și conceptul „principii“. „Principii“ și „doctrina“ sânt două concepte generale, care cuprind sub sine mai multe specii de concepte, d. e. principii religioase, doctrină religioasă, principii filosofice, doctrină filosofică, principii de drept, și doctrină a dreptului. Și eu nicăiri nu dăc că doctrina e: principii religioase, pentru că nu fie care doctrină e principii religioase, precum nici ori ce doctrină nu poate fi doctrină religioasă, ci dăc, că doctrină numim în genere ori ce principii, fie aceste din domeniul religiei sau din a sciințelor profane. Este mare deosebire între a dăce: „ori ce principii religioase și doctrină“ și între ceea ce dăce dl Sturza „doctrină e principii religioase“. Este adevăc prefacerea subiectului în predică și a predicatului în subiect. Apoi nu e tot una a dăce: „arborile e plantă“ cu „planta e arbore“, căci nu toată planta e arbore, dar fie care arbore e plantă, nici aceea n'am dăc și nici o putem dăce că „doctrina e revelațiune de Isus Christos“ pentru că nu toate doctrinele sânt revelate, ci am dăc, precum să vede din chiar cuvintele mele citate de dl Sturza, că „creștinismul este o doctrină revelată de Isus Christos“.

(Va urma).

Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Vălece, în 2 Maiu 1880. Cetind în diarul nostru „Telegraful Român“ Nr. 49 o corespondență „de sub munții răsăriteni subscră de mai mulți creștini ortodocși“, în care se face alusiune la conclusele sinodale și congrsuale, referitoare la arondarea protopresbiteratelor, cari până astăzi nu se esecutară; și în special regretă, neeexecutarea planului de arondare în tractele presb. administrate provisorice în Treiscaune; arătând cu toată francheță, că provisoriu, în partea apuseană a cottului Trei-scaune în tractul Heghigului, de afacerile bisericesci și secolare nici că ar fi amintire și că nu există decât doue respective o școală confesională.

Fiindcă din această corespondență eclatant se poate vedă intențiunea publicării și totodată și sorgința ei; și fiindcă persoana subsemnatului ca adm. presb. al tractului amintit este atacată dredeptul, așa cu toată onoarea sântei rugăți, ca să binevoiați a da loc în jurnalul, ce aveți onoare al redacta, următoarelor reflexiuni.

Până ce voiu reveni la cele constatate în corespondența suscitată voi să ating numai, că situațiunea politică-socială-materială a poporului român din Trei-scaune este cu totul nefavoritoare, și nu este nici un municipiu unde poporul român să fie atât de mașter tractat ca aci.

Este în genere sciut, că aci mai mult, ca ori și unde, se lucră pentru înființarea de școli comunale, mijlocul prin care e intenționată maghiarizarea Românilor, în contra căruia dacă nu vom veghia cu sobrietate, de sigur cu timpul vom esperia și ne vom convinge, că nici în comunele unde încă se mai vorbesce limba română, nu se va mai vorbi limba noastră națională.

Un remediul salvator contra acestuia este într'adevăr, numai biserica și școala în limba noastră națională; precum și instinctul de conservare ce se manifestează încă prin poporul nostru.

Poporul singur recunoaște aceasta și prea ușor se înduplecă la toate, numai posibilitatea i lipsese.

Premițând aceste revin asupra celor relevate în corespondență.

Încă în anul 1872, denumit în calitate de adm. presb. în tractul Heghigului, și cunoscând foarte bine impregiurările ce amenință existența școlarelor noastre confesionale și prin urmare naționalitatea română, mi-am recunoscut de sânta datorie și responsabilitate atât înaintea autorităților mai înalte bisericesci, cât și înaintea națiunii, conservarea școlarelor confesionale române de aci, precum și promovarea învățământului național.

În acest interval școalele s'au susținut în caracterul confesional afară de una, edificându se prin mari greutăți în mai multe comune școlare confesionale corespondătoare legilor, provădându-se încă și a putut cu recuizitele necesare și cu învățători apți; ear în decursul provisorului numai o școală confes. s'a perdut, carea sper, că în scurt va fi readusă confesiunii; pe când înaintea acestuia s'au perdut trei în comunele cele mai cu putere și cu creștini mai numeroși de naționalitatea noastră. Astfel de present din 13 școli, ne au ramas numai 9, pentru a căror susținere s'au făcut dispozițiunile necesare prin comitetele și sinoadele parohiale.

Afacerea școlii din Vama Buzenului stă așa, că repartițiunea menită pentru zidirea școlii confesionale sama care comitetul parochial nu a putut-o incassa, s'a încassat pe calea esecuții prin notariu, carele în urmă a probat prin comitetul comun al declararea școlii în comună, ceea ce venind la cunoștiina subscrăului, a aplanat această cauză fără mari greutăți în favorul școlii noastre confesionale pentru care tot subscrăul a căscigat ca material un edificiu mare din Vamă.

Încât pentru parochia, carele și-a părăsit oficiul și parochia sa, subsemnatul nu poate avé nici o responsabilitate, de oare ce fără nici o anunțare s'a îndepărtat dela postul seu, despre ce cu datul 30 Martie a. c. Nr. 81 prot. s'a raportat la locurile competente spre mai departea urmare.

Astfel stând lucrurile în acest protopresbiterat, adaug mai departe, că nu provisoriu poartă vina pentru școlarele perdute, sau pentru cele, cari nici n'au existat vr'odată, ci cauza cu totul simplă e sărăcia poporului de o parte, ear de alta antagonii nostri naționali, cari se încearcă la toate ocașiunile a seduce pe popor, și prin urmare a zădărnici ostenețele organelor noastre, cari cu toată bunăvoința foarte adeseori se conving, că ostenețele lor de până aci n'au avut nici un rezultat.

Se aude pretutindenea dăcându-se poporului: Voi sânteiți oameni săraci, abia Vă puteți face alte necazuri, ce umbrați a face școale; eată guvernul fără să dați o pără vă face școale, vă plătesc învățători ș. a.; apoi sciind noi bine aplicările poporului, prea ușor ne putem închipui și urmărire.

În fine, subscrăul din motivul, că din cauza neglijenței sale nu s'a perdut nici o școală conf. și fiind pe deplin convins, că în școlarele de aci învățământul încă progresaș; și din motivul, că mai întâiu în tract și-a implinit cu consciință curată chemarea sa respice cu indignațiune cele publicate în corespondența suscitată. Încât pentru cel ce figurează sub titlul „Mai mulți creștini ortodocși“ fie sigur, că subscrăul n'a putut rezolva cauza arondării și ajungerea sa la

demnitatea de protopresbiter al Treiscaunelor, a și face-o bucuros dar numai stă în puterea mea. Să se asigure și despre aceea, că la demnitatea de protopresbiter în tractul nou arondând și la demnitatea de protopresbiter după carea visează vor fi chemați alți indiviși cu sciință mai înalte și adevărați oameni ai școlii și ai adevăratului progres.

Aducându-le aceste la cunoștiina Prea Onoratei Redacțiunii și a onor. public cetitoriu am onoare a face asigurățiunile, că afacerile bisericeii și școlii în acest protopresb. n'au fost astfel de primitive, nici cauza învățământului negleșă și amenințată precum se afirmă în desnumita corespondență; ci numai o luptă de existență, din care cred că vom eși învingători în toate direcțiunile.

Primiți Vă rog Prea O. d-le Redactor stima ce Ve-o conservă

Ioan Moga,
adminstr. protopresb.

Varietăți.

* (Aniversare rară). P. Protopresbiter al Sighișoarei Zacharie Boiu a serbat Joi, în 8 Maiu, în sinul familiei sale, aniversarea a. 80. Veteranul protopresbiter o sântos și traiesce fericit dimpreună cu soția sa în al 57 an al căsătoriei lor.

* (Comitatul Sibiu). Comitetul central electoral este conchemat pe 25 Maiu. n.

* (Maia). Studenții dela gimnasiul de stat din Sibiu vor serba maialul în 24 Maiu n. dacă timpul va fi — se înțelege — frumos, în cas contrar maialul se amână pe altă zi.

* (Bandă de lotri). Din părțile Zlatnei nu se scrie, că acolo s'a înființat sub conducerea lui Nicolae Dusa din Petroșeni și a lui Dumitru Teran din Galați o bandă de lotri. În toate nopțile jăfuieste și maltratează oameni a la Dăianu și Rozsa Șandor pentru ca să stoarcă bani și prețioase. Averea și siguranța publică este periclitată și în special drumul dela Alba-Iulia până la Abrud nesigur. În noaptea dela 13, 15 și 16 Maiu n. au intrat dintre bandiți, inarmați, în casa lui Stefan Junsu din Valea Dosului, au aprins lumini, au tras cuțite mari și au început a maltrata patru persoane din nenorocita familie a lui Junsu. În cele din urmă au voit să le spăndure. Cu toate acestea n'au putut stoarcă decât 5 fl. pentru că în casa lui Junsu nu era mai mult. După ce au săpat vatra casei și pivnița, fără a da de bani, au luat slăminile ce leau aflat. Maltratați zac toți în doagă de moarte. Arătare la deregătoriu competentă s'a făcut, cerându-se și o companie de soldați, cu care se suprime plaga a această nouă a munților apuseni.

* (Grindină). Duminecă în 4 Maiu a. c. pe la 2 oare după ameađi între tunete și fulgere teribile a căput pe otarul comunei „Simonul Branului“ o ploae mare în amestec cu grindină, carea pe mai multe locuri înalbia pământul ca neaua. Apele și isvoarele de pe dealuri — pârăule — în câteva minute au crescut tare mari eșind din albia lor și începând în dreapta și în stânga grădini, fenețe, erburi, sēmănaturi și toate cele; ce iau stat în cale, așa încât acuma nu vești altceva, decât tot pustietate și toată laboarea beților țerani cu totul nimicita.

* (O locomotivă nouă) s'a construit în America de Nord, carea fuge pe fie care minută un mil englez. Cu această locomotivă se va proba o călătorie între New-York și Filadelfia, carea face o distanță de 90 mile engleze. Va se dăc această călătorie de 90 mile depărtare se va face în 90 minute. Atragem atențiunea cetitorului, că aceasta este o scire americană.

*) „Biserica și școala“ Nr. 12. ex. 1879.

* (Miseria) în Constantinopole e oribilă. Bani lipsesc cu totul atât Sultanelui cât și pașilor și tuturor ofițierilor din cetate. În zilele ultime ale lui Aprilie garnisoana din Constantinopole n'ar fi putut primi nici barem puțină pâine, dacă nu s'ar fi îndurat un bancher anume Zarifi a împurmat pe Sultanel și pre pașii lui cu bani, pentru cari numai decât s'a cumpărat pâne pentru garnisoană.

Sciri ultime.

(După „S. d. T. B.”)

Budapesta, 21 Maiu n. „Pester Korrespondenz” anunță din partea cea mai competentă: Negocierile guvernului unguresc cu institutul de credit în privința clădirii drumului de fer Budapesta-Semlin n'au ajuns la nici un rezultat. În zilele cele mai de aproape guvernul va cere dela dietă împunerea de a se apuca fără amănare de construirea podurilor și tunelurilor pe linia Budapesta-Semlin și a aduce numai la toamnă propunerea definitivă, basată pe studiile ce mai sânt a se face.

**Bursa de Viena și Pesta
din 20 Maiu 1880**

	Viena	Pesta
Renta de aur	105.70	105.50
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	—	82.50
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	98.80	98.50
Oblig. de stat dela 1876 de alo drumului de fer orient. ung.	87.—	86.50
Imprumut drumurilor de fer ung. Oblig. ungar. de respumprarea pământului	125.75	125.75
Oblig. ungar. cu clausulă de sorjire	94.25	94.50
Oblig. ungar. urbariale temeșane	93.20	93.—
Oblig. ungar. urbariale transilvane	93.—	92.25
Oblig. ungar. urbariale croato-slavonice	96.—	—
Oblig. ungar. de respumprarea decimii de vin	92.50	92.75
Datorie de stat austriacă în hârtie Datorie de stat în argint	72.40	72.40
73.10	73.25	
Renta de aur austriacă	88.45	88.60
Sorji de stat dela 1860	130.10	130.50
Acețiuni de bancă austro-ung.	834.—	836.—
Acețiuni de bancă de credit ung.	277.20	276.50
Acețiuni de credit austr.	264.57	264.—
Sorji unguresci cu premii	—	110.75
Argint	—	—
Gabin	5.61	5.58
Napoleon	9.43 ¹ / ₂	9.44
100 marce nemșeci	58.30	58.40
London (pe polia de trei luni)	118.55	118.60

Economic.

Sibiu 18 Maiu n. Pro hectolitru: Grâu n. 8.30—9.90; grâu scăureț n. 6.80—7.80; scăură 5.10—5.50; Orz n. 4.80—5.20; Ovės n. 3.60—4.4. Cucuruz n. 4.60—5.—; Mălaiu n. 6.—7.; Cartofii n. 2.50—3.; Sēmēnță de căneapă n. 8.—9.; Mazere n. 7.—8.; Linte n. 12.—13.; Fasole n. 6.—7.; 50 chilo: Făină de pâne n. 8.; Slănină n. 37.—40.; Unsoare de porc n. 35.—40.; Săburat pro 50 chilo n. 16.—; Său de luminări n. 24.—25.; Luminări de său 50 chilo n. 23.—29.; Săpun n. 20.—21.; Fân 50 chilo n. 1.05—1.15; Căneapă pro 50 chilo n. 16.—18.; Lemne vertoase de foc pro metru cubic n. 3.50 Spirit pro grad 55—60 cr. pro chilo: carne de vită 44—46 cr.; Carne de vițel 45—50 cr. carne de porc 50—54 cr.; carne de berbeco — cr.; oaie 10 de 20 cr.

Făgăraș, 15 Maiu n. Pro. hectolitru: Grâu n. 9.—9.50; grâu scăureț n. 7.—8.; scăură 5.10—5.20; orz 4—4.40; ovės n. 3.20—3.40; cucuruz n. 4.80—5.—; mălaiu n. —.—; Sămēnță de căneapă n. 6.—8.—; mazere n. —.—; linte n. —.—; fasole n. 5.—6 crumpene n. 2.—3.; pro 100 chilo: Slănină n. 65.—80; său brut n. —.—; său de luminări n. 44.—; unsoare n. —.—; căneapă n. 30.—35.; sēmēnță de în n. —.—; săpun n. —.—; fân n. 2.50—3. spirit pro grad 11— cr. pro chilo: carne de vită 42 cr. carne de vițel 36.— cr.; carne de porc 44— cr. oaie 7 de 10 cr. Tergul de ași a fost slab cercetat. Buate fură tare puține, cu deosebire grâu mai n'a fost. Prețurile însă fură foarte scumpo.

Budapesta, 15 Maiu n. În rëndul trecut anunțasem, că timpul fu mai mult ploios, decât senin. Tot asemenea impregurări au domnit și în săptămâna trecută. N'a fost o zi, în carea sē nu fi ploa; dară au ploat nece ploi așa de frumoase, line și calde, încât puteam spune cu toată țaria cuvântului, că multe primăveri le-am petrecut dară astfel de impregurări favorabile n'am avut. Temperatura fiind foarte plăcută și fiind balanș între receală și prea mare căldură a înbușățit nespun starea tuturor sēmēnțurilor și chiar a acelora, despre cari mai înainte înream, că cu siguranță nu se vor mai pute întrâna niciodată și vor fi pentru

bietul plugariu o perdere simțibilă. Puterea temperaturii însă a întors și pre aceste spre bine și a potență nădeiea tuturor oamenilor, că în acest an o se avem o recoltă preste tot bună ba chiar foarte bună. Erburile, pomii, cucuruzul și toate plantele sânt de tot vesele și cresc și înfloreș vënd cu ochii. Cu un cuvânt toată natura ride și e veselă. Numai de vremuri grele sē putem fi cruțați, apoi anul acesta promise a ne umplē de mană. Pre lângă toate aceste impregurări îmbucurătoare prețurile articolelor din tergul săptămănei trecute s'au urcat coslosal. Pricina mai mare fu, că stricându-se încâtva drumurile prin ploile cantiane, s'au aflat puține și bucate dară apoi și celelalte articole, cari toate fură foarte tare căutate. Așa notăm în special:

Grâuul peste 60,000 m. m. a trecut cu fl. 10.10—10.60; scăura la 3000 m. m. cu fl. 9.40—9.55; ovėsul la 4—5000 m. m. cu fl. 6.80—7.40; orzul cu fl. 7.75—8.50; cucuruzul la 6000 m. m. cu fl. 7.20—7.85; făina a trecut foarte bine și scump; mai slab au trecut păsăioasele și adică: fasolea cu fl. 9.50—9.75; linte cu fl. 8.—9.; mazerea de altmintre dela 8 până chiar și la fl. 15; mălaiul cu fl. 7—7.50; sēmēnța de căneapă cu fl. 9—9.50; sēmēnța de în cu fl. 13.50; (toate per 100 kilograme); lămile asemenea n'au avut mare trecere de astădată, totuși însă s'au jnit la prețuri mari.

Porcii 65,720 la numer încă n'au cam trecut; scump a fost însă unsoarea de porc și căutăta foc. Ea a trecut cu fl. 60—61; slănină cu fl. 62—63 și săul cu fl. 41—42; spiritul en gros cu fl. 33—33.50; în consum cu fl. 34—34.50 per 10,000 litre %.

Poile au fost foarte tare căutate și s'au vëndat cele de bou cu fl. 112—115; de vacă cu fl. 105—110; de oaie cu fl. 140—150; de miel cu fl. 76—92; de capră cu fl. 140; de porc cu fl. 145—155 (toate per 102 dărbate); eară cele de cal cu fl. 12—12.50 părecha.

Estras din foaia oficială „Budapesti Közlöny.”

Licitățiuni: în 9 Iunie și 9 Iulie imob. rēmasului după Ioan Beu în Apodul de jos (trib. Sibiu); în 3 Iunie imob. lui Ernst Kabos în Mănăstir (judec. cerculă Huedin); în 19 Maiu și 19 Iunie imob. lui Andreu Kreutzer în Jidvei (judec. cerc. Hususēu); în 22 Maiu și 22 Iunie imob. lui Iulie Csongradi în Vesūd (judec. cerc. Medias); în 24 Maiu imob. lui Moise Katona jun. și soției lui Moise Katona sen. în Copoț (judec. cerc. Sângiors); în 15 Iunie imob. lui Francisc și Albert Tamási în Sântimre (trib. M. Oșorheiu); în 22 Maiu și 22 Iunie imob. lui Ioan Hamm în Lădău (judec. cerc. Sighișoara); în 24 Maiu imob. lui Ioan Micu în Sevestreni (judec. cerc. Făgăraș); în 9 Iunie și 9 Iulie imob. Mariei Nicera în Mezōnifălu (trib. Turda); în 2 Iunie imob. rēmasului după Ludovic Tischler în Udvarfalău (trib. M. Oșorheiu); în 10 Iunie și 10 Iulie imob. moștenitorilor după George Thuri în Oltsemir (judec. cerc. Sângiors); în 22 Maiu imob. lui Emeric Moritz în Aszonyvásir (judec. cerc. Székelyhid); în 12 Iunie și 12 Iulie imob. vėduvei după Ioan Szegedi, Clara Nagy, în Lăpăda română (judec. cerc. Aiud); în 12 Iunie și 12 Iulie imob. lui Nicolau Stanciu în Veneția de sus (judec. cerc. Făgăraș); în 24 Maiu imob. rēmasului după Ludovic Deneș în Osdola (trib. K. Oșorheiu); în 9 Iunie și 9 Iulie imob. lui Stefan și Luise Barok în Sibiu; în 3 Iunie și 3 Iulie imob. rēmasului după Constantin Pinciu în Rēșinari (trib. Sibiu).

Nr. 4. 1880. 2—3

CONCURS.

Pentru 8 tineri cari doresc a fi aplcați la maestrie din partea reuniunii sodalilor români din Cluj, pe basa ș fului 6 din regulamentul reuniunii, subscrisa comisiune prin această escrie concurs.

Dela concurenți cari pot fi ori din care parte a Transilvaniei, se potfesc:

1. Carte de botez, că au etate de 14 ani, și că sânt de origine Români.
2. Că au cunosințele ce se predau în scoalele primare, și prelângă limba maternă posed elementele unei limbi străine (germână sau maghiară).
3. Se producă obligațiune dela părinți sau tutori, că i vor lăsa în tot timpul statorit la măstrul, unde i-a

aseșat comisiunea, și că în cas de lipsă i vor provodē cu imbrăcăminte, ear la cas, când i vor lua dela măestrie, vor reintoare reuniunii toate spesele.

4. Elevii se vor aseșla la măestrie la dorința lor, ori și în care cetate a Transilvaniei, mai cu preferință însă în Cluj, pentru a putē fi supraveghiați din partea comisiunii conform regulamentului.

5. Concurenți au de a produce atestat legal despre paupertatea părinților lor.

6. Acei concurenți, cari din cauza depărtării nu se pot presenta înaintea comisiunii subscrise, au de a produce atestat medical despre dezvoltarea corporală și întregitatea organelor.

Intre mai mulți concurenți se vor preferi conform ș-lui 20 din regulamentul:

- a) Pruncii dela sate, despre cari se poate presupune, că în urma necesului lor familiar eventualmente se vor aseșla ca măestri în comuna lor natală sau în altă comună rurală;
- b) Intre condițiuni egale vor fi preferiți orfanii de ambii parinți, apoi de tată;
- c) Intre diversele măestrii, la cari doresc a fi aplicați, se vor preferi aceia, cari doresc a fi aplicați la: rotărie, faurărie, butnărie măsărie, carpentarie sau lemărie, cojocărie, cismărie groasă, pelierarie, curerărie și funerie.

Suplicele instruite conform acestui concurs, sânt de a se substerne la președintele acestei comisiuni în Cluj până în 1 Iunie st. n. a. c., când cei ce se vor presenta în persoană se vor și esamina prin comisiune conform regulamentului, și după aceea se vor aseșla pre la măestrii, pre cari fi plătesce comisiunea amesurat contractualu ce va închea cu respectivii măestrii.

Comisiunea reuniunii sodalilor români din Cluj încredințată cu așdarea învėțăcelor români pre la măestrie.

Cluj în 1 Maiu 1880.

Basiliu S. Podoabă m. P., capelan gr. cat. și președ. al comis. Dr. Aureliu Isac m. P., secretariu.

Nr. 1071—1880.

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de medic cercual în cercul II sanitar al Boiței din pretura Cisnădiei, comitatului Sibiuu cu reședința în Tălmaci sau Boița, se escrie prin această concurs. De cercul acesta sanitar se țin comunele: Tălmaci, Tălmăcel, Boița, Porcesci și Veștem cu 6506 suflete.

Cu acest post sânt împreunate următoarele emolumente:

1. Pentru un doctor de medicină salariu 400 fl.
2. Pentru un chirurg de medicină salariu 300 fl.
3. Dacă medicul va reședē în Boița, are dela această comună curțir natural și lemne;
4. Onorariu pentru visita primă 50 cr. eară pentru fie carea următoare la același pațient celt 30 cr;

Ținerea unei farmacii de mână se înțelege de sine.

Doritorii de a ocupa acest post au ași adresa suplicele lor instruite cu documentele despre cualificațiunea și îndreptățierea lor spre exercitarea praxeii medicale (art. de lege XIV. 1876 aline III) până în 8 Iunie 1880 la 6 oare seara pretorului subsemnat

Tălmaci în 7 Maiu 1880.
Emerich m p., pretor.

[25] 2—3

Prafurile musante lacsative din Előpatak
conțin compozițiunile chimice solutive ale apelor minerale renumite din Előpatak.

Un efect eminent au aceste prafuri la catar de stomach, spasmiu de stomach, slăbiciune de mistuire, lipsa de apetit, arsură în gât, umflături de ficat și splină, îngroșarea ferei, petri în feare și gâlbănare la respirarea grea și batera de inimă, gazuri în testine, boala pielii, hemoroida, la aceștiuni catarale ale urinerului, a beșiciei și canalului de urină, în contra formărei de nēsip, la catere cronice și umflături ale matricei, curgere, dispozițiune la vrsare de sânge, la ameteți, suirea sângelui cătră cap și cătră piept.

Aceste prafuri întrec în efect atât sarea scumpă de Karlsbad, cât și prafurile lui Seidlitz.

Prețul unei scătuițe ce cuprinde 12 doze cu îndreptariul spre folosire cu tot 1 fl.

Depositul general: În Brașov la apotecariul Szava; în Sibiu la F. A. Reissenberger, comerciant. [16] 8—12

Audiți, vedeți și mirați-vē!

Mărfurile de argint Britania, primite dela o masă concursală a unei mari fabrice de argint Britania, devenite falită, se dau cu ori ce preț sau mai bine șis gratuit.

Trimițend fl. 6.95 în bani gata s'au cu rambursă ori cine primesece următoarele 47 obiecte cu a patra parte din valoarea reală, și adică:

- Bucăți 6
- 6 Cuțite de masă escelente, mănunchiu de argint Britania, cu cunțiri adevărat englezesce
- 6 Furcūte de cele mai fine, argint Britania, dintr-o bucăț.
- 6 Linguri de mănecare de argint Britania, grole și masive.
- 12 Linguri de cafea de argint Britania, de cea mai bună cualitate.
- 6 Sustiitoare de cuțite de argint Britania, de cea mai bună cualitate.
- 1 Lingură mare de lapte de argint Britania, masivă
- 1 Lingură mare de supă de argint Britania, grea.
- 6 filigene Victoria englezesce, ciselate foarte fin.
- 2 șfeșnice pe masă de salon Britania pline de efect.
- 1 sită de te de argint Britania.

Totote 47 obiecte sânt fabricate din cel mai fin și cel mai solid argint Britania, care este unicul metal ce există pe lume care în vecei rămâne alb și nu se poate deosebi de argintul adevărat nici după o folosire de 25 ani; pentru această garantează. Ca dovadă, că anulieci meu

nu este înșelătorie,
mē deoblig prin această în public, dacă mărfă nu convine, a o rentoarcē fără nici o greutate. Îndrept la epistolele de mulțămii ce mi-au venit, și pe cari îmi voi permite a le publica succesiv. — Cine doresece dăa primii pe banii sei o mărfă bună și solidă și nu lipădătură, sē se adreseze numai cătră

A. Fraiss,
Viena, Rothernthurmstrasse 9, vis-à-vis de palatul archiepiscopesc.

Editura și tipariul tipografiei archidieceesane.